

Professori Ilkka Virtanen
Rannikko-Pohjanmaan maanpuolustus-
ja veteraanivaltuuskunnan puheenjohtaja

Puhe lipulle 12. Kansallisen Veteraanipäivän
Lipunnostotilaisuudessa Suomen Vapauden-
patsaalla Vaasan kauppatorilla 27.4.1998

SININEN JA VALKOINEN - VAPAUDEN VÄRIT

Kansainvälistyvässä maailmassa myös me suomalaiset joudumme yhä useammin vieraita kansakuntia edustavien ihmisten kanssa. Kanssakäymiseen kuuluu tavallisesti ainakin lyhyen kuvauksen antaminen isänmaastamme ja täällä vallitsevista olosuhteista. Mitä me tällöin kerromme, mitä vastaamme kysymyksiin?

Laulujen tekijä - myös niiden esittäjänä tunnetuksi tullut - Jukka Kuoppamäki muutti 1970-luvun lopussa suuren perheensä kanssa Saksaan toimiakseen siellä pappina. Tuolta ajalta on peräisin Kuoppamäen tunnettu ja koskettava laulu ”Sininen ja valkoinen”, jossa hän pohtii juuri näitä kotimaasta kertomiseen liittyviä asioita.

Aluksi laulaja kokee tilanteen ongelmalliseksi:

*Kotimaa kun taakse jäi,
mietin hiljaa mielessäin,
mitä siitä kertoisin, kysyjille vastaisin.
Kertoisinko köyhyyden,
laudat eessä ovien?
Tai sen kaiken rikkauden?*

Epäröinti kaikkooa kuitenkin nopeasti, sillä laulaja löytää vastauksen:

*Sininen on taivas, Siniset on silmänsä sen.
Siniset on järvet sinisyyttä heijastaen.
Valkoinen on hanki, valkoiset on yöt kesien.
Valkoiset on pilvet, lampaat nuo taivaan sinisen.*

*Juuret kasvoi maahan sen,
kylmän sekä routaisen.
Lämmön tunsin kuitenkin
lujuudessa graniitin.
Hiljaa kuusten kuiske soi,
terveisensä tuuli toi.
**Sininen ja valkoinen,
värit ovat vapauden.***

Sininen ja valkoinen ovat vapauden symbolit myös isänmaamme Suomen lipussa, jonka juuri äsken nostimme juhlavasti salkoonsa. Värit on lipussamme lisäksi asetettu ristin muotoon symboloimaan toista kansallista perusarvoamme, kristinuskoa. Ristilipullamme me myös osoitamme liittyvämme

yhteiseen pohjoismaisten kansakuntien perheeseen ja sitä kautta edelleen länsimaiseen kulttuuriperinteeseen.

Me suomalaiset pidämme lippuamme tavattoman suuressa arvossa. Sen käyttö on harkittua, suoraan juhlanan harrasta. Yksityinen lipunkäyttö rajoittuu kaikkein merkittävimpiin perhetapahtumiin ó niin ilon kuin surunkin juhliin. Yleiset kansalliset liputuspäivät on huolella valittu ja liputuskäytäntöä hallitsevat selkeät säädökset. Joistakin eteläisemmistä maista tuttu markkinatunnelma ei suomalaisen lippukäytäntöön kuulu eikä sovi.

Tänään on kahdestoista kerta, kun koko valtakunta liputtaa huhtikuun 27. päivänä Kansallisen veteraanipäivän juhlistamiseksi. Lippuun sisältyvä vapauden symboliikka saa tänä juhlapäivänä aivan poikkeuksellisen suuren merkityksen. Veteraanisukupolven yli 50 vuoden takaisten ponnistusten ja uhrausten ansiota on, että olemme lipullamme voineet jo 80 vuoden ajan keskeytyksittä julistaa valtiollista itsenäisyyttämme ja vapauttamme. Eikä tässä kaikki, sama veteraanisukupolvi huolehti maamme jälleenrakennuksesta sotavuosien jälkeen ja loi pohjan sille hyvinvointiyhteiskunnalle, jonka palveluista me kaksi, osin jo kolmekin, seuraavaa sukupolvea olemme päässeet osallisiksi.

Kunnioitetut vapautemme puolustajat, arvoisat veteraaninaiset ja miehet! Olisi aivan liian vaatimattonta vain sanoa, että olette juhlapäivänne ansainneet. Teille omistetun juhlapäivän tulee olla kansakunnan, erityisesti sen Teitä nuorempien sukupolvien itsestään selvä velvollisuus kunnianosoituksen ja kiitoksen antamiseksi työllenne. Vapauden värejä kantavat liput ovat tänään todellisessa kunniatehtävässään. On ollut suuri etuoikeus saada olla kanssanne nostamassa lippua salkoon 12. Kansallisen Veteraanipäivän merkiksi. Missä tämä lipunnosto olisikaan voinut juhlavammin tapahtua kuin Suomen Vapaudenpatsaan juurella Vaasassa. Paikalla, jossa jääkärit tasan 80 vuotta sitten koontuivat ensimmäiseen yhteiseen katselmukseensa kotimaahansa paluun jälkeen. Paikalla, jossa Vapaudenpatsas on seissyt 60 vuotta muistuttamassa jälkipolvia näistä tapahtumista. Te, kunnioitetut veteraanit, olette olleet olennainen lenkki tämän vapauden perinteen jatkumisessa. Toivotan Teille terveyttä ja voimia sekä Kaikkivaltiaan siunausta myös jatkossa.